

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Романов В.С.

студент,

*Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА УРЯДУ А. МЕРКЕЛЬ

Керівництво Німеччини взяло курс на зміцнення економічної і соціальної систем об'єднаної Європи. Для цього воно запропонувало «такі заходи: 1) з'єднання в єдиний потік всіх імпульсів для прискорення економічного зростання, яке в останні роки в провідних країнах ЄС істотно сповільнилося, 2) вдосконалення всередині європейського спільного ринку; 3) зменшення бюрократизму в діяльності структур Європейського Союзу; 4) пошук нових стимулів для розвитку хімічної промисловості та машинобудування; 5) збільшення конкурентоспроможності Європейського Союзу на світових ринках» [1, с. 67].

Однією із значних перешкод на шляху реального об'єднання Європи А. Меркель оголосила в першій половині травня 2006 р. громіздку бюрократичну машину Брюсселя.

Відновлення конституційного процесу в Євросоюзі після провалу референдумів у Франції та Нідерландах продовжувало залишатися мало не головним пріоритетом німецької європейської політики. В урядовій заяві в зв'язку з цим підкреслювалося, що, оскільки «Європейський союз є політичним союзом, йому потрібен основний документ, який регулює в ясній і зрозумілій формі його пристрій. Конституційний договір ЄС, підписаний усіма урядами і підтриманий більшістю країн-членів, як і раніше, є для цього найкращою основою» [2, с. 66].

Оголошення Берлінської заяви 25 березня 2007 року і пов'язані з 50-річчям Римських договорів торжества стали тим імпульсом, який дозволив в кінцевому підсумку подолати конституційну кризу в ЄС. У Берлінській заяві глави держав і урядів ЄС підтвердили непорушність післявоєнних загальноєвропейських цінностей, а також зобов'язання створити до 2009 року оновлену базу європейського інтеграційного процесу, маючи на увазі під цим основний (конституційний) документ.

Німеччині вдалося досягти компромісу в зміні формату загальноєвропейського Основного закону і надання йому статусу «Договору про реформи» ЄС. При цьому в незмінному вигляді залишилося близько 90% змістовної частини документа, що дозволяє говорити про збереження основоположного договору.

«Договір про реформу» припускав зростання ролі національних парламентів, які в разі вторгнення, на їхню думку, в національну компетенцію можуть протягом 8 тижнів внести до ЄС заперечення проти тих чи інших актів, які готуються до прийняття. Підвищувався статус і Європарламенту, який на рівних з Радою міністрів повинен був брати участь в затвердженні бюджету ЄС, а також в прийнятті більшості інших важливих рішень.

З 2014 року змінюється механізм голосування: в силу вступає принцип «подвійної більшості» (був зафіксований у проекті конституції і припускав ухвалення рішень при згоді 55% країн-членів із загальним населенням не менше 65% ЄС) [3, с. 172]. Він звужує поле застосування права вето з боку країн-членів, що особливо важливо, для сфери юстиції та внутрішніх справ (на них поширюється принцип кваліфікованої більшості), оскільки дозволяє Євросоюзу зміцнити єдиний «простір безпеки». У питаннях податкової, зовнішньої політики, а також в деяких інших областях зберігається принцип однакості.

На зовнішньополітичному треку завдання німецького головування полягало в тому, щоб підвищити і відповідно використовувати вагу Європи для вирішення багатьох актуальних зовнішньополітичних конфліктів, в тому числі сприяти стабілізації ситуації на західних Балканах, а також розширенню співробітництва з країнами Близького Сходу.

В цілому, ФРН вдалося зміцнити роль Європейського Союзу в форматі «вісімки» і в світовій політиці, перш за все за рахунок акцентування таких тем, як охорона клімату і природи, проблеми Африки і енергобезпеку. Була досягнута домовленість заснувати в рамках секретаріату Євроради «громадянську штаб-квартиру» для підвищення ефективності планування та здійснення цивільних місій (Афганістан, Косово), а також для спрощеної координації дій між цивільним і військовим сегментами управління кризовими ситуаціями. Між ЄС та ООН було підписано заяву про кооперацію в області кризового управління.

В рамках проведення «Європейської політики сусідства» (ЄПС) німецьке головування підготувало огляд відносин зі східними і південно-східними сусідами з Європою регіонами, вказавши на значний прогрес у співпраці з Україною (початок переговорів про поглиблену співпрацю з ЄС, підписання угоди про спрощення візового режиму і про реадмісію) і Молдовою (завершення відповідних переговорів). З ініціативи Берліна була схвалена «Центральноазіатська стратегія», яка пов'язана з «ноюю східною політикою» ЄС.

Також німці виробили в рамках Євросоюзу єдину позицію щодо «ядерного досьє» Ірану, БВУ (відновлення діяльності близькосхідного «квартету») з більш активним підключенням до мирного врегулювання арабських держав, щодо продовження переговорів про вступ Хорватії і Туреччини в ЄС. У питанні Косова, не виходячи за рамки солідарності Союзу в плані неухильного втілення в життя «плану Ахтісаарі» за статусом регіону, німецька дипломатія була в той же час ініціатором пом'якшення позиції Брюсселя щодо Белграда і відновлення передвступних переговорів з Сербією.

В рамках боротьби зі змінами клімату та захисту навколишнього середовища Берлін прагнув сприяти виробленню загальноєвропейської позиції щодо захисту клімату в світовому масштабі після 2012 року (закінчення строку Кіотського протоколу), єдиної загальноєвропейської стратегії в галузі енергопостачання та енергобезпеки, орієнтуючись на підвищення енергоефективності, розвиток відновлюваних джерел енергії і енергозберігаючих технологій, на налагодження більш тісної співпраці між постачальниками, транзитерами і споживачами енергії, ліквідації залежності темпів економічного зростання від кількості енергії, що витрачається.

8-9 березня 2007 року на саміті ЄС в Брюсселі країни-члени взяли на себе зобов'язання підвищити в енерговитратах частку поновлюваних видів енергії до 2020 р на 20%, підвищити енергоефективність шляхом збільшення на 10% добавок в паливо біомаси, а також додатково (на 12%) скоротити викиди вуглекислого газу в атмосферу в період 2012-2020 рр. [4].

В якості конкретних заходів в цій області конкурентоспроможності, економічного зростання ЄС і вирішення проблеми зайнятості області німці підкреслювали важливість досягнення згоди про створення єдиного європейського платіжного простору, про координацію систем соціального страхування, рішення про заснування до кінця 2007 року Європейського технологічного інституту, про створення спільної європейської системи забезпечення безпеки польотів (SESAR), введення дешевого загальноєвропейської мобільного зв'язку.

Міграційна політика Меркель в розпал кризи з біженцями з конфліктних зон Південного Середземномор'я справила великий вплив на формування спільної міграційної стратегії ЄС. Країни ЄС домовилися про інтенсифікацію діалогу з країнами-постачальниками і транзитерами нелегальних мігрантів і створити можливості для поліпшення умов для легальної міграції, маючи на увазі вихід за межі Середземномор'я і поширення «зони особливої уваги» на сусідні східні і південно-східні регіони.

Список використаних джерел:

1. Погорська І. Франко-німецьке партнерство і процес європейської інтеграції: основи та перспективи // Дослідження світової політики: Зб. наук. пр. – К.: Інститут світової економіки та міжнародних відносин НАН України, 2001. – Вип. 17. – С. 32–38.
2. Никитин А.К. Председательство ФРГ в Европейском союзе // Обозреватель. – 2007. – № 3. – С. 66–73.
3. Кондратюк С.В. Європейська політика об'єднаної Німеччини. – К.: Інститут світової економіки та міжнародних відносин НАН України, 2008. – 264 с.
4. Anderegg R. Gegensätze verschärfen sich. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: www.schweizerzeit.ch/0699/usa.htm